

Baloni, baloni, baloni,.....

U Hrvatskoj ni toplo ljeto nije zaustavilo raspravu o tečajevima dionica, odnosno kako u nekoliko tjedana zaraditi desetak i više posto. Kretanja nekih dionica odista "izazivaju" apetite do te mjere da je desetak posto nedovoljno i traži se više. Otkrivena je nova alkemija i, kao što je to pokazao slučaj INA-e, građani podižu kredite kako bi kupili dionice. Poslovne banke im u tome svresrdno pomažu.

Ponašanje hrvatskih građana nije ništa novo. U svijetu, s dugom tradicijom tržišta kapitala, građani uvijek u vrijeme booma kupuju dionice i prodaju ih kada je privreda u depresiji. Za razliku od njih profesionalni investitori kupuju u vrijeme krize i prodaju u vrijeme booma.

Privreda se kreće ciklički. Stalno smo u nekom kretanju. Ponekad je to u pravcu prosperiteta, a ponekad u pravcu depresije. Dugoročno, pobjeđuje prosperitet i mi živimo bolje. Upravo vremenski horizont jest dobar razlog da kupite dionice. Međutim, nije izvjesno da ćete špekulirajući zaraditi. Može se dogoditi; svašta se događa.

Financijski svijet je zabrinut kretanjima na tržištima. Šekulantski kapital dominira financijskim tržištima i u vrijeme prosperiteta upravo špekulanti podižu cijene ili, kako to kažu financijaši, pušu balon. Vrijeme bikova dominira i sve je ružičastije nego što to realna ekonomija sugerira. Očito špekulanti ne očekuju dobre vijesti i njihovo ponašanje snažno – psihološki – djeluje na tržište. Svi se, razumljivo, boje gubitaka. Očekuje se da će "korekcija" cijena ići ispod realne vrijednosti što bi moglo rezultirati recesijom. Globalni igrači će, jasno, zaraditi a amateri izgubiti. Tako je to na financijskom tržištu.

Što je sa Hrvatskom?

Mi imamo svoj folklor od kojeg nije imuno ni hrvatsko tržište kapitala. Malo, nebitno i nepovezano sa svijetom hrvatsko tržište je odvojeno i nema, uglavnom, izravne veze sa događanjima na svjetskim burzama. Ipak, neizborno ima jer otvorenost i ovisnost hrvatskog gospodarstva od okruženja je zabrinjavajuće.